DODATEK DO Nº 15

Dnia 31 maja 1840.

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

Księgozbiór zakładu naukowego imienia Ossolińskich otrzymał w tych czasach znaczny przyrost w dzieła rzadsze i rękopisma ze spadku po ś. p. Józefie Dzierżkowskim, marszałku królestw Galicji i Lodomeryj, który ostatnią wolą swoją postanowił, aby, jeżeli dla zaspokojenia niektórych należytości sprzedaż książek po nim pozostałych nie okaże się konieczną, wszystkie te dzieła oddane zostały bibliotece Ossolińskich, któreby się w niéj nie znajdowały. Lubo dołożony warunek pozbawiał zakład Ossolińskich nadziei odniesienia jakiéj korzyści z tych oświadczeń ś. p. Dzierżkowskiego, jednakże spadkobiercy WW. Mikołaj Cieński i Wiktor Obniski, wraz z exekutorem testamentu W. Jędrzejem Przybysławskim, powodowani chęcią przekazania potomności wspomnień o światłym i o dobro kraju tyle troskliwym mężu, nie tylko złożyli darem w zakładzie naukowym imienia Osolińskich wszystkie rękopisma z księgozbioru niegdyś Dzierżkowskiego, których liczba 80 tomów przechodzi, i wiele nader rzadkich książek, jak n. p. *Mszał Krakowski* Hallera z roku 1515, *Nowy Testament* Radziwiłłowski z r. 1593 i t. p. ale nawet kupując sami nie jedno przez licytacyję przedawane dzieło, oddawali je do tego składu narodowych pamiątek, dla zostawienia tamże dowodu i własnéj swéj obywatelskiéj gorliwości.

Z Warszawy: Ukazało się na widowni Warszawskiéj jeszcze jedno efemerydyczne, do zabawy przeznaczone zjawisko. Nosi nazwę: *Muzeum śmieszności*. Jakkolwiek trudno i przykro do rycin tworzyć i stosować opisy, jakkolwiek dziwić się trzeba, iż są jeszcze tacy, co nas cieszyć, zabawiać i rozśmieszać z duszy i serca pragną, mimo to jednak, szczerą musiemy wyznać prawdę, że i same nawet karykatury wolelibyśmy własne, niż cudze.

— W Warszawie skończył się druk drugiego tomu *Numizmatyki krajowéj*, przez Bandtkiego — a wkrótce skończy się i 2gi tom *Pamiętników o królowéj Barbarze*, przez Michała Balińskiego. Józef Sękowski, profesor języków wschodnich, który wydał w języku polskim: *Collectanea z dziejopisów tureckich, rzeczy do historji polskiéj służących*, znany jest teraz pod imieniem barona Brambeusa, jako autor wielu powieści fantastycznych i krytycznych (na Polskę i na Emigracją polską) w języku

rossyjskim. Zebrał je i przełożył na własną mowę P. Obuchowicz. Wizerunek P. Sękowskiego, jako redaktora naczelnego *biblijoteki do czytania*, razem z powieścią jego pod nazwą: *Peremiena gław w knigi i knig w gławy*, znajduje się na samym początku w zbiorze *stu ruskich literatów*.

— Z Wiednia : P. J. Wachter wydaje u Mechitarystów *Polyglotten grammatik* w 11tu językach, jako to : niemieckim, holenderskim, duńskim, szwedzkim, francuskim, włoskim, hiszpańskim, portugalskim, rossyjskim, polskim, węgierskim, nowogreckim, tureckim, nowo-arabskim i perskim.

— Z Wilna : Wydawanéj przez Alexandra Grozę *Rusałki* wyszła (jak donosiliśmy) część druga, bynajmniéj co do wartości pierwszéj nie ustępująca i zawiera samego wydawcy następujące artykuły:)*Pielgrzymka z Apolinem*; relacja o bitwie batowskiéj r. 1652. (Ułamek historyczny wierszem). Nadto przyczynili się do tego noworocznika Edward Tarsza (Michał Grabowski) wyborną powieścią... «Trzy rozdziały z powieści narodowéj»; K. Podwysocki artykułem o Ignacym Krasickim; Józef Kotoni wyjątkiem z poematu o Dymitrze Wiśniowieckim i t. d. Między innemi jest także wiadomość o obrazie S. Jana Nepomucena, ręki Smuglewicza, znajdującym się w kościele machnowieckim, gubernji kijowskiéj.

— Z Warszawy. Na święta wielkanocne wyjdzie tu rocznik religijny, pod tytułem *Alleluja*, ozdobiony rycinami na stali rytemi w Paryżu. W Anglji, Francji i Niemczech, po kilka corocznie wychodzi noworoczników religijnéj treści, u nas pierwszy da przykład *Alleluja*.— Gliksbergowie, Jan. O. Emanuel i G. Leon, tworzą kompanije i wydawać będą spólnym nakładem *Panteon*, składać się mający z dzieł : Krasickiego, Naruszewicza z dopełnieniami Karpińskiego, Trembeckiego, Kochanowskiego, Szymanowskiego, Czackiego, Węgierskiego, Górnickiego, Klonowicza, Gawińskiego, Zimorowicza, Orzechowskiego i t. d. Nadto : Herbarz Niesieckiego, Wiadomości literatury Ossolińskiego i t. p.

W dodatku do warszawskiéj gazety porannéj : *Pismiennictwo krajowe*, zawierającym często ciekawe wiadomości literackie, czytamy w Nr. 15 artykuł L. Wojniłowicza, o znanym zbieraczu pieśni i pamiątek sławiańskich, Zoryjanie Dołędze Chodakowskim. Uczony ten badacz sławiańszczyzny urodzony na Litwie dnia 13 Kwietnia 1784, a zmarły w gubernji taurychkiéj dnia 17 Listopada 1825, nazywał się istotnie Adamem Czarnockim, zaś imię Chodakowskiego pod którem powszechnie w świecie naukowym jest znany, przybrał dopiero roku 1813 bawiąc w Galicji: gdzie dojrzała w nim owa myśl wędrówek w celu naukowym, badań o sławiańszczyźnie, przysłuchiwania się pieśniom i podaniom gminnym, rozkopywania kurhanów i mogił, dla dojścia po

zachowanych jeszcze pamiątkach, wątku dziejów przedchrześcijańskich narodu sławiańskiego.

« Z przyjemnością donosimy czytelnikom naszym, że kilkadziesiąt pozostałych exemplarzy SYBILLI TUŁACTWA POLSKIEGO, jest do nabycia. Pismo to wydawane dawniéj w Paryżu przez P. Franciszka GRZYMAŁŁĘ, z wielu miar obudza interes kraju i Emigracji, i dziś mimo upłyniony czas od chwili jego ogłoszenia z niemniejszym czyta się pożytkiem. Żeby dać wyobrażenie wartości téj pracy zasłużonego pisarza w literaturze perjodycznej, umieszczamy treść zawartych przedmiotów.

« Emigracja Polska : jéj zawiązek i korzyści z niéj wynikłe dla sprawy. Stosunki Emigracji z Narodem i obowiązki względem niego. Obowiązki nasze względem sprawy powszechnéj wolności. — Rzut oka na charakter usiłowań narodu Polskiego w celu wyjarzmienia się, od połowy przeszłego wieku aż do ostatniéj rewolucji 1830 r., poprzedzony krótkim zarysem epoki osłabienia narodowego, z dodatkiem uwag nad stanem towarzyskim, reformą polityczną i t. d. — Wyprawa Napoleona na Moskwę w r. 1812. Powstanie Litwy. Błędy Napoleona i nasze. Zamiary Napoleona względem Polski. Mianowanie wielkiego poselstwa do Warszawy. Konfederacja jeneralna Królestwa Polskiego. Adam Czartoryski (ojciec) Marszałek Sejmu i Konfederacji. Ocenienie postępowania politycznego Czartoryskich w owym czasie. — Uwagi nad duchem instytucji, stronnictw i fakcyi w dawnéj Polsce. Przybycie X. Lubeckiego do Paryża. Powitanie jego przez Emigrację. Żądanie zdania sprawy z delegacji jego do Petersburga w czasie Dyktatury. — Kilka not i wyjątków z pamiętników wydawcy Sybilli o Rewolucji. Amnestja. Rzut oka na Europę i t. d. — Wszystkie powyższe rozprawy są pisane przez wydawcę Sybilli. — Osoby życzące nabydź całkowite pismo, zechcą się zgłosić do autora w Paryżu, ulica de la Harpe, 105, lub do Księgarni Polskiéj. Cena Exemplarza bez przesyłki fr. 4. z przesyłką na pocztę 4 fr. 30 c. »

— Zamierzając wkrótce wydać opis kampanji roku 1808 w której Józef Poniatowski i jego wojsko tak pomyślnie dla sprawy narodowéj walczyli, proszę wydawcy aby raczył w tej mierze zrobić stosowne zgłoszenie do Emigracji z prożbą aby mi współ-obywatele aż do miesiąca Lipca tu do Paryża materyały nadsyłać raczyli — pisząc o tak ważnéj epoce dotąd nie dotkniętéj dopełniam obywatelskiéj powinności i mam niepłonną nadzieję że znajdę wsparcie między tymi którzy jednéj sprawie służą i tyle gorliwości dla niéj ciągle okazują.

Racz przyjąć. *Roman Sołtyk.*

— Wydział historyczny ogłosił sprawozdanie z czynności swoich przez rok 1839.

Wydział zajmował się wyszukiwaniem i spisaniem źródeł do historji polskiéj, w bibliotekach Paryzkich. Wyznaczona do téj pracy delegacja z wydziału pod przewodnictwem Hr. Ludwika Platera, ukończyła i złożyła pierwszy niejako stopień kwerendy odbytéj dopiero w katalogach manuskryptów biblioteki królewskiéj. Jestto zawarty w kilkudziesięciu arkuszach spis wszystkich woluminów, co albo z tytułu swego dotyczą Polski, albo też z okoliczności swojéj daty, treści i lokalności, naprowadzały delegacją na domysł iż mogą mieścić w sobie materjały do naszéj

historji. Po téj wstępnéj robocie, delegacja jęła się bliższego, istotniejszego rozpoznania dokumentów, już w samychże wolu-minach z katalogu wypisanych. Wydział rozpoczął podobnież poszukiwanie co do xiąg drukowanych.

Rękopismów, do zbiorów wydziału historycznego, przybyło w r. 1839 arkuszy 335; a mianowicie : wypisy z *Gazette de France*; korespondencji *des Noyers* ciąg dalszy; relacja o bez-królewiu po śmierci Jana III przez Ludran, korespondencja ty-cząca się wyprawy francuskiéj 1734 do Gdańska; korresponden-cja Jana III z Xięciem lotaryńskim, i t. d.

Biblioteka wydziału wcielona jest do biblioteki polskiéj pu-blicznéj. Na utrzymanie Biblioteki wydział dał w r. b. fr. 360. Z otrzymanych zaś darów wniosł do niéj voluminów 10, medalów i moment sztuk 4.

Stan kassy wydziału historycznego od początku zawiązania się jego do końca roku 1839 jest następujący:

Dochód z opłat miesięcznych, z ofiar i z procentów — ogu-łem 2311 — 60.

Rozchod : lokal, opłata na bibliotekę, sprzęty, drukowanie ogłoszeń, kancellarja — ogół 1123 — 65.

Pozostaje w kassie, w końcu roku 1839 — 1079 — 95

Dotąd, w Londynie tylko utworzyło się pokrewne grono histo-ryczne zawiązane 27 Sierpnia, pod opieką associacji Literackiéj, a pod prezydencją professora Szyrmy.

Grono Londyńskie zastało już staraniem i kosztem assocjacji literackiéj około 400 arkuszy wypisów z manuskryptów muzeum brytańskiego, które w ciągu roku pomnożyły się do 500. Zbiór ten zawiera : korrespondencje królów polskich, najwięcéj z kró-lową Elżbietą w sprawie handlu i żeglugi. Poselstwo polskie Dzia-łyńskiego i Kirelmera. Korrespondencje Gdańska i Elbląga z Elż-bietą — i t. d. Korespondenci wydziału którzy mu nadesłali już-to wiadomości bibliograficzne, już wypisy, już stosowne do rze-czy naszéj relacje, są : P. Wejsenhof z Rzymu — Anonim z Rzy-mu — Karol Dembowski z Barcelony — Anonim z Monachium. L. S. z P. Rożecki z Rodez— Seredyński z Fontainebleau—Ga-szyński z Aix — Makowski z Strazburga.

—Dnia 6 Kwietnia umarł w Moulins (Aliers) Półkownik Ma-teusz Chojnacki.

— Dnia 25 Maja, zmarła w Namur, małżonka Wincentego Hr. Tyszkiewicza.

W DRUKARNI BOURGOGNE ET MARTINET, RUE JACOB, 30.